

Takže dobrý den, já vás tu vítám a děkuju vám za ochotu, že jste přišla se s náma podělit o vaše zkušenosti a informace a sešli jsme se tady z toho důvodu, že my vlastně sbíráme informace od lidí, kteří přišli do kontaktu s nějakým člověkem s demencí. Buď byla demence v rodině nebo v sousedství nebo vlastně prostě jste o tom slyšela a my ty informace sbíráme proto že bysme chtěli postupně získat tolik dat aby se nám povedlo vytvořit lepší koncept předávání informací pro pečující osoby a pro nemocné lidi, protože naše zkušenost je taková že většina lidí kteří trpí demencí nebo jejich blízcí se dostávají k informacím s dost velkým zpožděním a velmi často neví na koho se obrátit, kde získají informace, a tím že my posbíráme tyhle data, jak jste se chovala, kdo vám poradil nebo neporadil, tak to můžeme postupně vyhodnotit a je tady představa, že bysme chtěli rozjet víc poradenských míst nebo kontaktních, aby člověk který se do takových těžkých situacích dostane, na to nezůstal sám, ale aby věděl na co má nárok, kam se má obrátit, jak jednat a potom vlastně byste měla mít možnost získat kontaktní místo a na něm informaci kdo to s váma probere tu vaši konkrétní situaci dohromady. Takže proto my jsme tady teďka, abysme si o tom popovídaly. Tak a já se jmenuju Iva Tesařová a u lidí s demencí dělám posledních dvanáct nebo čtrnáct let, začínala jsem na domluvě se zvláštním režimem, to je vlastně místo kde chodí lidi s velmi pokročilou demencí a dožívají tam velmi často nebo z devadesáti pěti procent tam zůstanou na dožití. Potom jsem pracovala v projektu, který trénoval paměť, to znamená, že jsem chodila a stejně tak zaučovala další kolegyně do trénování paměti u konkrétního klienta s demencí no a teďka pracuju v poradně tady v Semilech a vlastně když někdo potřebuje poradit, tak jsem ten, kdo přijde do domácnosti, jsem ten, kdo může testovat paměť a říct, ano tady je ta paměť v pořádku ale tady už je za potřebí jít někam se objednat, vyšetřit a podobně. Co se týká vás tak jsem pochopila, že jste se o někoho starala nebo jste přišla do kontaktu, staráte se. Tak takže to zkusíme projet a třeba z toho bude informace pro mě a třeba budou i nějaké užitečné informace pro vás, kdybysme to nestihly ve zhruba hodině, kterou tady spolu máme, nebo plus mínus, tak určitě vám dám na sebe telefon a můžeme si potom zavolat a probrat tu situaci do hloubky, jo když budete potřebovat. Takže se zeptám, o koho jste se starala a nejdřív ještě jestli máte nějaké zájmy a kolik vám je let. To jsem si spočítala, že vám je sedmdesát tři.

Sedmdesát tři nedávno.

Ano a máte nějaké koníčky a zájmy?

Mám velkej koníček a to je patchwork a zahrada.

Tu zahradu jsem si myslela první.

Ne patchwork je dneska už dávno větší. Včely, jsem včelař.

No tak to je super, to často žena nebývá, to bývají muži.

Já s vnukem. Vnuk dělá to těžké ale já tomu velím.

A ta vaše zkušenost s demencí, o koho se staráte?

O manžela.

Takže o manžela, jak dlouho?

Osm let.

To už je hodně dlouhá doba.

Když šel do důchodu tak jsme to začli tak nějak poznávat ale on je dobřej.

Ale byl teda mladý poměrně.

Šel do důchodu, šel v šedesáti čtyř do důchodu a tam jsem začla pozorovat takový ty první ztráty paměti, no a tak jsme se začli léčit.

Tak to je mi líto protože to je jedno až ty tři procenta co mají takhle ranou tuhlectu demenci.

Nebo než se na to přijde že jo, tak ono to z počátku nebyl žádný problém ale viděla jsem, že zapomíná, že si nevybavuje tak jsem se snažila to nějak začít řešit.

Staráte se sama nebo vám někdo pomáhá?

Dcery mě pomáhaj.

A nějaká služba?

Ne, není potřeba zatím.

Dobře, v každém případě bude dobré, když třeba si na sebe vezmem kontakt, abyste se měla kam obrátit, abysme to probraly, kdyby se něco dělo a už jste to nezvládala nebo abych vám řekla kam dál. Co si představíte, když se řekne demence?

No určitě si to nepředstavuju to co je u mého manžela, u mého manžela je ztráta krátkodobé paměti ale demence si představuju takový ty vztahy nebo i projevy mnohem horší že jo, nevím.

Takže máte pocit, že jsou to horší projevy, než máte teďka doma vy?

Ano určitě, určitě.

A u vás to teda je v podstatě ztráta krátkodobé paměti?

Ztráta krátkodobé paměti, ano.

Vzpomínáte si, kdy jste si zhruba tak nějak poprvé nebo z počátku uvědomila ty zvláštní příznaky nebo že se něco děje?

To jsem si uvědomila, když nám začli chodit upomínky na to, že nemáme zaplacené pojištění, že nemáme pojistky na auto. Byli jsme tady v restauraci, vyšli jsme a říkala jsem, zaplatil jsi? Zaplatil, a přišel číšník, že nebylo zaplacené, takový drobnosti to byli no. Tam to začlo, ale tam jsem si už uvědomila, že už to není normální. On jinak byl velmi schopnej a manažer a všechno doma řídil, ale tady to začlo takhle tímhle.

Takže to začlo jakoby prvně v podstatě u neplacení záležitostí.

Že najednou byly problémy s evidencí elektřiky, že jo, těchleťch drobností že jsem to musela převzít, což jsem nikdy nedělala.

Takže do té doby všechny finance v podstatě-

Všecko to řídil on. Všechno měl v pořádku, on byl ředitel školy, takže to do té doby zvládal až pak najednou tím že asi z toho vypadl z toho zaměstnání ale už tak i ke konci si myslím, že se to už vlekl.

Tak, to už mohli být drobnosti, které si člověk neuvědomí, ale bylo to teda potěch neplacených složenkách a bylo to zhruba v době, kdy odešel do důchodu?

Ano, ano.

Jak byste popsala vaši informativnost o tématice demence?

No protože jsme se začli léčit, tak jsem si to začla hledat na internetu a dostala jsem celou řadu brožur, kterou jsem si přečetla, takže myslím si, že vím, co mě čeká, co nás čeká.

Takže internet a brožurky.

A lékař.

A lékař, praktický nebo-

Odborný.

Neurolog?

Psychiatr teď, jezdíme do Hradce k psychiatrovi.

To je super, to je perfektní.

No paní doktorka je velmi vstřícná a furt ho chválí. Jako to je stejně zajímavý on ty testy, který tam dělá, oni jsou dost podobný a to on si pamatuje. On ví, on je ve stresu, on ví o tom svém problému a tak on ty testy má někdy čím dál lepší. Já myslím, že si na tom pracuje. Už ví, že tam budou datumy, že tam bude odčítat, a tak oni ho nachytají na tom, že si nepamatuje slova, který mu řeknou na začátku a na konci je neví.

Jo ale ono to totiž ukazuje rozdíl na druhy paměti, ono tam jde o to, že každý z nás má různé paměti. Kromě dlouhodobé, střednědobé, krátkodobé tak jsou tam ještě-

Mechanická, logická.

Přesně a ona je vždycky postižená jen některá část nebo některé části jo a i když vy třeba říkáte, že zapomínal ty věci, takové ty logické že třeba jdu do restaurace, musím zaplatit, přijde složenka, musím zaplatit. Takže to jako byla i krátkodobá i logická, tak zároveň říkáte, že si pamatuje ty věci, že ho to stresuje, takže tam nějaký faktor velmi silný protože člověk s čistým Alzheimerem si tohle nepamatuje.

On tohle není čistý Alzheimer.

To co mi říkáte tak na mě to působí jako spíš demence po nějaké buďto prodělané chorobě nebo po nějaké mrtvičce nebo po narkóze, něco takového, jo působí to na mě jinak než-

No samozřejmě na CTčku mozku tam říkají, že nějaké změny jsou, ale nevím, podle těch brožur že to Alzheimer není.

No nepůsobí to tak na mě z toho co říkáte.

Ne on je schopnej, je schopnej řídit všechno rozumíte jo, sice nejezdíme, jezdíme jen na nákup, protože já jsem zas kardiak tak do kopce, paní doktorka s tím souhlasí ale on má přehled o sportu o všem co ho baví, ale jinak je to někdy na mrtvici no. Ho pošlu pro mrkev a přinese cibuli. To zlehčuju samozřejmě.

Já tomu rozumím a není to ani zlehčování jako popis určitého chování, určitých projevů. Tak takže tohle. Jakým způsobem jste se snažila zorientovat? A vlastně to jste mi i odpověděla, že jste sháněla informace na internetu a z různých zdrojů.

A u lékaře, hlavně praktického a ten nás poslal teda do Lomnice a tam nám teda řekli, že má paměť jako sedmnáctiletý, tak to mě rozbřečelo a tak jsem si sehnala psychiatra teda v Hradci.

A to usoudil z čeho, že je to paměť jak sedmnáctiletý?

No to mi řekli pak na chodbě, ale nevím, když mu dělali ty testy, já tam s ním nebyla.

Jo jasně.

Takže to bylo na tom začátku, to mě tak jako zklamaly, protože jsem věděla, že to tak není.

Na koho jste se obrátila jako na prvního?

Na praktického lékaře.

A ten dokázal rozeznat, že tam je nějaký-

Ne on semnou promluvil, já jsem mu řekla co se děje a ten nás poslal do Lomnice k tomu neurologovi.

Jo tak to je super, to taky není časté.

Tak my máme výborného pana doktora.

To je skvělé, to moc ráda slyším, protože nepotkávám se s tím často. Na tuto osobu na tohoto lékaře jste se obrátila z toho důvodu že-

Že jsem viděla, že není něco v pořádku.

A chtěla jste to teda řešit nebo chtěla jste vědět co se děje?

Chtěla jsem prostě, aby on to řešil, abys uvědomil, že se musí něco léčit, že něco pro to dělat musíme.

Jestli teda tomu správně rozumím tak byla tam ta důvěra, protože máte dobrou zkušenost s tím vaším praktickým lékařem?

Ano, ano naprostá.

Takže já si i vlastně napíšu, že je tam důvěra v praktického lékaře.

Ano, mu člověk může říct jakýkoliv problém.

To je super, protože já jsem měla opačnou zkušenost, že jsem potkala jednu doktorku, která ordinovala dva metry ode dveří, že se nepřiblížila a o demenci nevěděla vůbec nic ale tak tokovou zkušenost všichni jsme lidi.

Já jsem panu doktorovi řekla co je za problém, mě poslal hned na další vyšetření.

Tak to je super, to mi dává zase důvěru v ten systém, že aspoň to někdy někde funguje. Jakým způsobem jste s ním komunikovala?

Osobně, všechno osobně. S manželem jsme tam byli. On si to z počátku nechtěl připustit, že jo, teď už se s tím trošku smiřuje, uvědomuje si to sám, má dobrou povahu že se s tím tak moc netrápí.

Tak to je super. Jak hodnotíte podporu, jakoukoliv, psychickou, informační, které se vám ze strany vlastně lékaře dostalo?

No tak pan doktor mě hned poslal, takže to řešil. V Lomnici se mi to nelíbilo a tak jsme si to teda vyjednali v tom Hradci. Nejdřív jsme byli u pana primáře Masopusta, a pak nás přeřadili k paní doktorce Žižkové a u ní jsme byli moc spokojení.

Takže velmi dobrá spolupráce vlastně jak praktik, tak psychiatr.

Ano. Jezdíme každé čtvrt roku a užíváme léky a ona nám říká prognózu jak je.

Zhoršuje se nebo se to drží?

Dost se to drží. Trošku se to možná zhoršuje samozřejmě.

Tak po osmi letech mi to teda přijde až jako výjimečné.

Mě taky, takže si říkám, že to snad je něco jiného než-

Ale podle mě jako i tím že jste s tím začli opravdu brzo, že jste si všimla, tak jste to mohla ovlivnit. Třeba kdybyste to přešla tak by se to mohlo zhoupnout jako rychle, takže je super že jste to vyřešila takhle krásně.

Oni říkaj, že ty léky zabíraj, a že pak jsou ještě jedny a pak už není nic, tak uvidíme.

Od koho jste se dozvěděla diagnózu, a jak dlouho trvalo než se k té diagnóze dopěje? Pokud jste si vy vlastně všimla, že se něco děje s manželem.

Půl roku?

Takže asi půl roku než se stanovila diagnóza.

Než jsme se dostali do toho Hradce nebo ta cesta, asi tak půl roku, možná ne, možná čtyři měsíce.

Jo ale tak plus mínus jestli je to pět nebo sedm-

To už je jedno.

Jo a byl to teda praktik, neurolog a pak psychiatr. Tady si napíšu, že u neurologa nespokojenost.

No nevím víte, těžko soudit já tam vevnitř s ním nebyla.

Já tomu rozumím ale, jestliže jste hledala potom dál, tak to znamená, že to nestačilo, protože kdyby to stačilo, tak zůstanete tam, kde jste. A napíšu si teda psychiatr spokojenost.

Velmi, velice jsme moc spokojení. Někdy stačí po telefonu se domluvit, že je špatný počasí a vezmou nás jindy.

A tak to je perfektní že jste to tak vyřešila, to je super. Jakým způsobem vám sdělili tu diagnózu? Změnilo se pro vás něco?

Ne já jsem to věděla, že to tak bude.

Takže nezměnilo se nic.

Ne já jsem se s tím vyrovnala, prostě nemoc přijde věkem a to se nedá ovlivnit a snažím se pro to něco dělat, ale snažím se s tím netrápit, že jo, já která to vidím, protože by to bylo k ničemu.

A tu diagnózu vám teda řekl kdo? Lékař manželovi nebo vám oběma?

Oběma, já jsem chodila s ním, oběma. No tak šetrně, on nám neřekl, že to je Alzheimer že jo, to on prostě řekl, že tam ty změny jsou, dal nám léky a byl velmi inteligentní pán, vstřícnej.

Tak to je perfektní, to mám radost. Chybělo vám něco v čase, kdy jste začla vnímat ty první příznaky? Něco co by vám prostě chybělo nebo informačně chybělo nebo jste vlastně měla pocit, že všechno co potřebujete, máte.

No já jsem neměla, já jsem si to samozřejmě snažila zjistit ty problémy, vyhledat si je a pak jsem šla hned za panem doktorem, takže nevím, co by mě mělo chybět, řešila jsem to.

Takže sama aktivně jste si vyhledala informace a až jste to jakoby načetla nebo načerpala.

Tak jsem si to srovnala v hlavě, a došlo mi, že musím něco podniknout.

Takže, vnímala jste potřebu něco podniknout.

No a byli mi pomocný dcery, který maj na něho vliv. On z počátku nechtěl, že jo protože si to nepřipouštěl, on člověk sám neví. Na ně dá.

S dcerama jste tu situaci probírala?

Samozřejmě, ony s ním taky pomáhaj.

Takže jste cítila oporu v rodině a nepotřebovala jste hledat informace někde prostě na úřadech, nebo sociálních službách.

Ne nepotřebovala, ne ne ani teda zatím nepotřebuju.

Přišlo vám něco jakoby hodně složité, jakoby vyřešit časově organizaci prostě v domácnosti.

My nemáme takovýhle problémy.

Takže žádné složité překážky.

Nemáme zatím, on je samostatnej, není tam žádný problém. Samozřejmě dohlížím, hlídám, dávám léky, kontroluju, na to si zvyk to mu vyhovuje samozřejmě, že mě má za zádama. Já jsem dneska říkala, že ho budu muset nechat, aby se trochu staral sám.

Je to dobré?

Že ho možná moc ošetřuju?

Přepečováváte.

Přepečovávám, že spíš jenom dohlížet. Dneska jsem to zrovna říkala, musíš si ty léky dávat sám.

Takže překážky jste nevnímala, zatím to zvládáte s pomocí rodiny a z toho co se budu ptát znova, co nebo kdo vám pomohl v době, kdy jste zaregistrovala příznaky.

No dcery a lékař.

Kdybyste se do této situace dostala znovu, postupovala byste stejně?

Ano.

Takže stejně.

Já nevím, jak jinak bych měla postupovat.

Takže stejně to znamená, nejdřív byste si promluvila s dcerama, pak byste si nahledala informace a obrátila se na lékaře znovu. Je ve vašem okolí nějaká další veřejná osoba, která by vás mohla podpořit, instituce, nějaká jako sociální služba, někdo takový?

To nevím.

Nevíte. Nevíte o takové službě, která-

Nevyhledávala jsem ji. Vyhledala bych jí samozřejmě, ale já to nepotřebuju zatím. Já mu nemůžu nějak pomoci jinak než tím že ho budu nutit do aktivit a kontrolovat.

Takže nevyhledávala, protože nepotřebovala. Je někdo další instituce nebo osoba, která by vám mohla poskytnout podporu? Jako někdo o koho byste se mohla opřít třeba, že by vám pomohl s péčí, v poradenství, nebo někdo takový napadá vás?

Ne. Nevím ani jak to myslíte.

No jestli byste třeba věděla kam se obrátit nebo jestli máte pocit, že byste se mohla obrátit na někoho, kdo by vám pomohl.

Určitě bych šla za panem doktorem jak na to, protože mu důvěřuju, takže bych to řešila přes něj.

Takže vlastně pro vás ta instituce kde hledáte veškerou oporu, je váš praktický lékař nebo ten odborný.

Myslím si, že ten je nejvíc informovaněj, kterej by mě někam nasměroval dál. Nevím, kdo jinej by mě líp mohl poradit než-

Dobře. Takže ta instituce nebo žádná osoba vás nenapadá, že jste spokojena takhle s tím lékařem jak jste byla. Tak teďka už se dostáváme k takovému jakoby popisu ideálního stavu, že společnost je na všechno připravená. Tak kdyby v místě kde bydlíte bylo kontaktní místo, kam byste se mohla obrátit, že se doma něco děje, a víte, že byste tam získala kontakt, které místo je pro vás nějakým způsobem přijatelné?

Jak to myslíte?

Vy máte lékaře.

Ano. A nevím kde v Libštáte, co by bylo jinýho.

A Libštát odsud' ale není daleko ne. Máte blíž do Lomnice? Kdybyste prostě chtěla se něco dozvědět mimo lékaře jo, ohledně demence, kde by vám vyhovovalo zajít?

Asi Semily.

Tak a do jaké instituce byste šla?

To nevím nemám v tom informace vůbec.

Tak a já se ptám proto, že vlastně někdy lidi nechtějí jít na úřad, kde je třeba jako sociální poradenství, takže vám řeknou ano, tady máte tohle, tady máte tohle, tady máte tohle, tady v tom okrese je tohle, a že my bychom chtěli vytvořit síť a proto-

[Já vám rozumím.](#)

Tak z těch veřejných míst, které tady mám napsané tak třeba nás napadla knihovna, obecní úřad, anebo prostě třeba já nevím hasiči. Místa, nebo prostě jestli tady je nějaké kulturní centrum nebo třeba kino, tak jestli by třeba pro vás bylo přijatelné, že by tady v knihovně nebo třeba v kině nebo muzeu tu je, že jo.

[Tak třeba knihovna, samozřejmě.](#)

Že ta knihovna by pro vás byla taková schůdná?

[Určitě.](#)

Vy jste asi čtenářka, já jsem pochopila. Takže třeba do knihovny by bylo pro vás zajímavé přijít, že je to kontaktní místo kde si vezmete třeba letáček a buď si domluvíte schůzku s někým, kdo se touto tematikou zabývá, anebo by vám prostě domluvily, že může být hovor po telefonu, nebo schůzka ve sjednanou dobu. To by vám takhle vyhovovalo?

[Určitě, samozřejmě já jsem v tomhle směru nepolíbená, nevzdělaná, nevím nepotřebovala jsem to nikdy.](#)

Určitě ale právě proto tím že těch lidí kteří neví kam se mají obrátit, tak mi hledáme tu cestu kde je pro ně nejschůdnější tu informaci získat, to znamená většinou je to místo kam třeba chodíte.

[V nějakém kulturním prostředí.](#)

Takže knihovna, napíšu si aktivní čtenářka, nebo kulturní místo.

[Někde nějaký takový zařízení, asi úřad ne.](#)

Právě moje zkušenost je, že málokdo jde na ten úřad. Když nemusí člověk tak na ten úřad-

[Tak se nerad chlubí takovýdlema problémama trochu že jo, tak radši to tak bere civilně. Protože já jsem taky nechtěla, aby manžel věděl, vůbec nechci, aby věděl, že něco takového řeším nebo se tady svěřuju.](#)

Určitě ale tohle je důležité, abyste mohla pečovat.

[Jo já rozumím, já jsem na to přistoupila dobrovolně a ochotně.](#)

Jo proto se ptám, kde by pro vás bylo nějakou informaci získat, protože momentálně je vize že bychom zkusily kontaktovat třeba ty větší okresní knihovny, kde bychom zprostředkovávali-

[Nějaké informační zdroje.](#)

Přesně. Jo a bylo by to třeba i po telefonu protože dneska si zavoláte odkudkoliv, takže knihovna nebo kulturní místo, nějaké muzeum nebo cokoliv takového a bylo by to lepší, než úřad, který je moc úřední. Jo, tak to si rozumíme. Jaká veřejná místa u vás navštěvujete? Jo to je třeba u vás v Libštátě nebo tady v Semilech, kam takhle chodíte? Protože já vám rozumím. Já nejčastěji u nás kde bydlím tak chodím nejraději do knihovny.

[Takže nejvíc sem.](#)

Takže nejvíc knihovna

Tady čtu, tady žijem no a nevím, už moc nikam nechodím.

Nějaká kavárna nebo-

Tady do Jitřenky chodím.

Jo jasně ale někdy si člověk přečte nástěnku v nějakém kulturním nebo něco takového.

S kamarádkama chodíme no.

Takže nejčastěji knihovna nebo kavárna. Takže myslíte si, že vhodným místem by byla knihovna nebo kavárna.

Určitě.

Obě dvě?

Obě dvě no.

Takže obě vhodné, a tady kdybychom se bavili o nevhodném místě, kam byste nechtěla jít tak pořád zůstává ten úřad?

Asi.

A tím nemyslím, že je na úřadě něco špatně, je to formální hodně že, tady se člověk cítí svobodněji že, bez kontroly. Myslíte si, že je nějaká fáze v léčbě kdy už je třeba vhodná návštěva doma a nejde jí provádět ve veřejném prostoru? Že byste třeba přišla s manželem na ty testy, které vám dělá psychiatr, tak já je třeba můžu dělat taky, já jsem certifikovaný lektor na tohlensto testování paměti. Kdy si myslíte, že bylo vhodnější, abych já přišla k vám domů, do domácího prostředí než aby vy jste šla s manželem třeba do knihovny nebo do toho muzea.

By nešel.

Takže on by nikam nešel mimo lékaře.

On by nikam nechtěl, on by asi bojoval, asi bych ho přesvědčila, ale nechtěl by a já bych ho stresovala zbytečně.

A to je to co si myslíme jo.

A já ho nechci stresovat, protože tím nic nevyřešíme.

Tak já se ptám z toho důvodu, že před třemi lety já jsem chodila do domácnosti a dělala jsem ty testy paměti v domácím prostředí, to znamená, že já jsem vcházela do prostředí kde se klient cítil dobře a jistě.

Ano tak asi by to bylo si myslím pro ně dobře ten domácí prostor.

Jo a měli jsme velmi dobré výsledky, že když už vyjedete s manželem do Hradce tak na jednu stranu je to výlet a na druhou stranu je to zároveň zodpovědnost nebo i stres z toho že jde na ty testy, že to ví.

No to asi jo.

Takže by bylo to vhodné, v každé fázi demence by bylo dobré, kdyby někdo přišel domů odborník tím myslím.

Ano ano, to bych asi si myslela taky, že jo.

Že v každé fázi by bylo dobré, kdyby přišel domů. Napíšu si, menší stres.

Možná. I když on když tam je pochválený tak je taky –

Ale než tam dojde a než ty testy vyjdou, ale určitě.

On má dobrou povahu on se tím ne to, když ho nevytočím tak to zvládá.

Ale to děláme všichni, někdy on vás někdy vy ale vidíte. V jakém momentě se má komunikace ohledně diagnostiky z dálkové komunikace, třeba jenom přes telefony, změnit na tu osobní, vnímáte tam nějaký?

Tak osobní je určitě lepší. Takový zájem o toho pacienta, než přes ten telefon.

A kdyby se to týkalo vás jako pečujícího, pomohlo by vám, že byste zůstala doma a měly bysme třeba videohovor s tím že byste byla v kuchyni, manžel v obývací, nemusela byste chodit nikam byste nemusela jezdit autobusem tohle by vám pomohlo někdy?

Někdy možná jo, ale zatím ne teda jo.

Já vím.

Myslíte v těch stavech, který přijdou.

Někdy když si vezmete, není nic moc počasí, musíte vyjít, musíte se postarat, aby tam někdo byl, tak někdy stačí poradna po telefonu.

No tak to si myslím, že jo.

Ale nemyslím třeba teďka vás jako pečujícího nikoliv pacienta.

S telefonem, to by bylo asi jednodušší.

Takže pro člověka s demencí vnímáte lepší osobní návštěvu, ale jako pečující si umíte představit, že byste tu situaci probrala v určité fázi telefonicky. Takže já si napíšu, že pacient nebo klient vždy osobně, pečující může mít část hovorů nebo část konzultací po telefonu nebo po videu. Perfektní, je někdo kromě lékaře kdo by se mohl podílet na diagnostice? Jo kdo by vám mohl- prostě že byste nemusela do toho Hradce, vnímáte, že by někdo mohl takový být?

No asi ano, proč ne.

Takže někdo by mohl být. Napadá vás kdo?

Ne.

Dobře, a teď si představte člověka, který bydlí sám, víte, že jeho příbuzní ho navštěvují jenom málokdy a nemusí vědět co a jak se tam děje, jo to teď myslím jakoby všeobecně, že spoustu lidí zůstane ve vyšším věku bydlet sama jo buďto jsou to rozvedení lidé, nebo třeba vdovec, vdova, a teďka když se projeví demence tak je takový člověk sám, myslíte si, že je nějaká příležitost si všimnout, že už tam je demence? Kdyby to třeba byl soused, sousedka.

To je dost složitý.

Nejste si jistá.

Nejsem si jistá no tak záleží na tom, jak ty lidi komunikují navzájem, že jo, když jsou staří, někdo by si toho měl všimnout ať už to je pošťák nebo soused, neměli by být lidi nevšímavý no a hlavně příbuzní, ale když je někdo úplně sám tak to je-

Takže vnímáte to tak že by bylo dobré, aby si všímalo i okolí.

Společnost, aby se zajímala o tyhle lidi který jsou sami.

Takže to znamená soused, pošťáčka jste řekla.

Taky lékař by měl, že jo, a hlavně susedi. Na vesnici by měl i obecní úřad mít přehled o tom jaký tam lidi má, v Libštátě tisíc lidí se dá uhlídat.

To si napíšu, v malé vesnici se to dá uhlídat lépe.

Se to dá uhlídat na vesnici určitě.

Jo to je hezký postřeh. Kdy považujete za vhodné už do takové situace zasáhnout, kdybyste si něčeho všimla tak kdybyste třeba zasáhla?

Dost je to ošemetné, že jo zasáhnout.

A co by se muselo stát, abyste zasáhla?

Aby zasáhlo to okolí ne na toho člověka a asi bych teda varovala to okolí, který k němu má blízko, že s tím musí něco dělat, protože cizí člověk do toho nemůže úplně zasáhnout. Když to je v počátcích samozřejmě.

Koho byste varovala?

No všechny, kteří maj k němu nějaký vztah. Příbuzný hlavně, kdo tam chodí.

Takže hlavně příbuzné.

Aby přesvědčili, že je potřeba něco.

A kdyby neměli nikoho tak koho?

No tak to lékaře.

Takže lékaře, vidíte to je hezké.

Ten by měl mít trošku zájem.

Takže lékař, příbuzní, to je zajímavé. Kde zjišťujete co se u vás v obci děje, odkud máte informace co u vás je?

Máme starostu, ten nám posílá každý den tři esemesky. My to máme dobrý, máme vzornýho starostu.

Tak to je dobře.

Noviny.

Jako nějaký ten zpravodaj tam taky je?

No. Nějaký drby od sousedů taky.

Jo tak to je dobře jako.

Od dětí, od vnoučat.

Jo určitě.

Nejsme jako odtržený ze života.

Jakou roli hraj v informovanosti hospoda?

Tam chodí manžel, tam ho teď posílám každou středu na dvě hodiny, nosí drby. Jo taky restaurace.

Jasně takže já si napíšu, z hospody nosí informace.

Nosí zprávy od kamarádů. Jasně, nosí zprávy manžel.

Ale to je zajímavé už jste několikrát co mi to říká, že jako muž nosí zprávy z hospody.

No tak kdo chodí, někdo tam je každej tejden nebo často. On teda nikdy nechodil do hospody ale teď to má takovou kulturní masáž mozku.

Jo to určitě ale, že my ženy získáváme informace spíš z těch novin a od přátel, kdyžto muži vymění ty informace u toho piva mi přijde.

No tak oni si tam popovídají asi že jo.

Určitě. Jaká je podle vás nabídka aktivit pro podporu paměti ve vašem okolí. Je nějaká, nebo není?

No tak tady mě nabízeli paměť v Semilech, ale to on by nešel, a tak není asi, nevím.

Takže já si napíšu, že v Semilech je trénink paměti, jinak o ničem nevíte.

Nevím. My trénujeme na základě informací paní doktorky, hrajeme šachy, pexeso, nebo to nehraje, to odmítá, ale karty hraje.

To je dobře.

Luštíme křížovky.

Super to funguje. Jaký typ nebo formu osvěty byste uvítala?

Já nevím.

Nevíte. Napadá mě třeba, kdyby byla někde nějaká přednáška?

Tak to můžete asi napsat nějaká přednáška nebo nějaké takovéj-

Jo kdybyste věděla, že třeba něco se můžete něco dozvědět ohledně komunikace, nebo celkově o demenci jak to je, nebo na co máte nárok.

No to taky ano, tak nějaký takový informační besedy.

Jak aktivní je u vás v obci komunitní život? To znamená setkávání se na nějakých akcích.

To není, pro seniory Košťálově je ale, že by bylo něco v Libštátě, to není. Nebo nevím o tom.

Takže v Libštátě nic.

Nevím, nejsem informovaná. Nikdy mě nepozval nikdo na nějakou sousedskou nebo seniorskou akci. Jsou tam třeba já nevím, divadla a kina nebo zvou nás do divadla, takový kulturní akce tam jsou ale, že by si takhle- to nevím.